

MARRËVESHJE PËR SIGURIME SHOQËRORE NDËRMJET REPUBLIKËS
SË KOSOVËS DHE REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

REPUBLIKA E KOSOVËS

DHE

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

Republika e Kosovës dhe Republika e Shqipërisë, me dëshirën për të ndërtuar marrëdhënie të ndërsjellta ndërmjet dy vendeve në fushën e sigurimeve shoqërore vendosën të lidhin një Marrëveshje për këtë qëllim dhe ranë dakord për sa më poshtë:

PJESA I

Dispozitat e përgjithshme

Neni 1 **Përkuftizime**

1. Për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje termat e mëposhtme nënkuftojnë:

(1) "Kosovë": Republika e Kosovës;

"Shqipëria": Republika e Shqipërisë.

(2) "Territor":

Përsa i përket Kosovës: Territori i Republikës së Kosovës;

Përsa i përket Shqipërisë: Territori i Republikës së Shqipërisë.

(3) "Shtetas":

Përsa i përket Kosovës: një person me shtetësi kosovare;

Përsa i përket Shqipërisë: një person me shtetësi shqiptare.

(4) "Legjislacion":

Ligjet dhe aktet nënligjore për sigurimet shoqërore të caktuara sipas nenit 2 të kësaj Marrëveshjeje.

(5) "Autoritet kompetent": Ministrat përgjegjës përsa i përket zbatimit të legjislacionit të caktuar në nenin 2 të kësaj Marrëveshjeje.

(6) "Agjenci": Institucioni, organizata ose autoriteti plotësisht ose pjesërisht përgjegjës për zbatimin e legjislacionit të caktuar sipas nenit 2 të kësaj Marrëveshjeje.

(7) "Agjenci kompetente": Institucioni, organizata ose autoriteti plotësisht apo pjesërisht përgjegjës për zbatimin e legjislacionit të caktuar sipas nenit 2 të kësaj Marrëveshjeje, i cili është kompetent për dhënien e përfitimeve.

(8) "Periudha e sigurimit": Çdo periudhë e njojur si e tillë në legjislacionin e secilit shtet ku kjo periudhë është plotësuar, si dhe çdo periudhë e konsideruar si ekivalente me një periudhë sigurimi nën atë legjislacion.

(9) "Përfitimi": Çdo pension, çdo përfitim në para, të parashikuar nga legjislacioni i secilit shtet kontraktues, duke përfshirë ndonjë shtesë apo rritje që janë të zbatueshme sipas legjislacionit të caktuar referuar nenin 2 të kësaj Marrëveshjeje.

(10) "Anëtar i familjes": Çdo person i përkufizuar ose njojur si anëtar i familjes nga legjislacioni

nën të cilin janë ofruar përfitimet.

(11) "Vendqëndrim" nënkupton vendin ku një person ka vendqëndrimin e zakonshëm.

(12) "Qëndrim": nënkupton vendqëndrimin e përkohshëm .

(13) "Zyrë ndërlidhëse" institucioni i caktuar nga autoriteti kompetent i seilit shtet kontraktues për të garantuar koordinimin, shkëmbimin e informacionit dhe mbështetjen administrative me qëllim zbatimin e kësaj marrëveshje në institucionet e dy shteteve kontraktuese.

2. Çdo term i papërcaktuar në paragrafin 1 të këtij neni, ka kuptimin që i është dhënë në legjislacionin e zbatueshëm.

Neni 2 Fushëveprimi ligjor

1. Kjo marrëveshje zbatohet:

- Përsa i përket Shqipërisë, legjislacionit për:

- (1) Përfitimet në para për barrëlindje për personat e punësuar dhe personat e vetëpunësuar, si dhe për punëdhënësit;
- (2) Përfitimet në para për aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale për personat e punësuar;
- (3) Pensionet e pleqërisë, të invaliditetit dhe familjare për personat e punësuar dhe të vetëpunësuar, si dhe për punëdhënësit;

- Sa i përket Kosovës, legjislacionit nga:

- (1) e drejta në pension kontributpagues të moshës ;
- (2) e drejta në pension invalidor të punës;
- (3) e drejta në pension familjar;
- (4) e drejta në pension nga fondi i kursimeve pensionale individuale (shtylla e dytë).

2. Kjo Marrëveshje zbatohet gjithashtu, për të gjitha aktet apo rregulloret që amendojnë apo shtrijnë legjislacionin e specifikuar në paragrafin 1 të këtij neni.

Kjo Marrëveshje zbatohet për çdo akt apo rregullore që zgjeron skemat ekzistuese për kategori të reja përfituesish, nëse, lidhur me këtë, shteti kontraktues që ka amenduar legjislacionin e vet, nuk njofton brenda gjashtë muajve nga botimi zyrtar i ligjeve në fjalë shtetin tjetër kontraktues për kundërshtimet e veta.

Kjo Marrëveshje nuk zbatohet për aktet apo rregulloret që parashikojnë krijimin e një dege të re të sigurimeve shoqërore, nëse autoritetet kompetente të shteteve kontraktuese nuk bien dakord për këtë aplikim.

Neni 3 Fushëveprimi personal

Me përjashtim të rasteve kur përcaktohet ndryshe, kjo Marrëveshje do të zbatohet tek të gjithë personat, të cilët janë ose kanë qenë subjekt i legjislacionit të njërit ose të të dy shteteve kontraktuese, dhe të cilitdo person tjeter të drejtat e të cilit rrjedhin nga këta persona.

Neni 4 Trajtimi i barabartë

Me përjashtim të rasteve kur përcaktohet ndryshe në këtë Marrëveshje, personat e përmendur në nenin 3, do të janë subjekt i detyrimeve të legjislacionit të shtetit kontraktues dhe do të përfitojnë prej saj në të njëjtat kushte si shtetasit e atij shteti.

Neni 5 Eksportimi i përfitimeve

1. Me përjashtim të rasteve kur përcaktohet ndryshe në këtë Marrëveshje, përfitimet sipas nenit 2 të Marrëveshjes sipas legjislacionit të njërit prej shteteve kontraktuese, nuk mund të pezullohen dhe as të janë subjekt i ndonjë reduktimi ose modifikimi për shkak të faktit se përfituesi qëndron ose banon në territorin e shtetit tjeter kontraktues.

2. Përfitimet sipas nenit 2 të Marreveshjes, që jepen nga secili prej shteteve kontraktuese, u paguhen shtetasve të shtetit tjeter kontraktues me qëndrim në territorin e një shteti të tretë, sipas kushteve të parashikuara në legjislacionin kombëtar të shtetit të mëparshëm kontraktues për shtetasit e vet me qëndrim në territorin e atij shteti të tretë.

PJESA II

DISPOZITAT LIDHUR ME LEGJISLACIONIN E ZBATUESHËM

Neni 6 Dispozitat e përgjithshme

1. Në bazë të neneve 7 deri 10 të kësaj Marrëveshjeje, legjislacioni në fuqi përcaktohet në bazë të dispozitave në vijim:

(1) Një person i cili ushtron një veprimtari profesionale si i punësuar në territorin e një shteti kontraktues do të jetë subjekt i legjislacionit të atij shteti, edhe nëse punëdhënësi apo kompania e cila punëson një person të tillë e ka vendbanimin apo selinë e tij të regjistruar në territorin e shtetit tjeter kontraktues;

(2) Personi i cili është anëtar i ekuipazhit të udhëtimit, lundrimit apo të ekuipazhit të avacionit të një kompanie e cila operon me qira, me pagesë apo për llogari të vet, shërbimet ndërkontinentare të transportit për udhëtarë ose të mallrave me transportin hekurudhor, rrugor,

ajror apo rrugë të brendshme ujore dhe kanë zyrën e vet të regjistruar në territorin e një shteti kontraktues, do të jetë subjekt i legjislacionit të atij shteti kontraktues;

(3) Personi i cili ushtron një veprimtari profesionale si i punësuar në bordin e anijes që lundron me flamurin e shtetit kontraktues, do të jetë subjekt i legjislacionit të këtij shteti kontraktues.

2. Në rast se një person ështe njëkohësisht i punësuar në një shtet kontraktues dhe i vetëpunësuar në shtetin tjetër kontraktues, ai do të jetë subjekt i legjislacionit të shtetit ku është i punësuar.

3. Personi i cili ushtron njëkohësisht një aktivitet pune si i vetëpunësuar në territorin e të dy shteteve kontraktuese do të jetë subjekt i legjislacionit të shtetit kontraktues në territorin e të cilil ai ose ajo ka vendbanimin e tij ose të saj të rregullt. Për qëllimin e përcaktimit të shumës së të ardhurave që do të merren parasysh për kontributet sipas legjislacionit të këtij shteti kontraktues, të ardhurat profesionale si person i vetëpunësuar, të fituara në territoret e dy shteteve, do të merren parasysh, në përputhje me legjislacionin e tyre përkatës.

4. Personi i cili ushtron njëkohësisht një aktivitet me pagesë në territorin e të dy shteteve kontraktuese, do të jetë subjekt vetëm i legjislacionit të shtetit kontraktues në territorin e të cilil ai ose ajo ka vendbanimin e tij ose të saj të rregullt. Për qëllimin e përcaktimit të shumës së të ardhurave që do të merren parasysh për kontributet sipas legjislacionit të këtij shteti kontraktues, të ardhurat profesionale si një i punësuar, të fituar në territoret e dy shteteve, do të merren parasysh, në përputhje me legjislacionin e tyre përkatës.

Neni 7 **Dispozitat e veçanta**

1. Një person i punësuar, i cili duke qenë në shërbim të një punëdhënësi me një zyrë nga e cila ai varet zakonisht, në territorin e një prej shteteve kontraktuese, dërgohet nga ai punëdhënës në territorin e shtetit tjetër kontraktues për të punuar për të, mbetet subjekt i legjislacionit të shtetit të mëparshëm kontraktues, sikur të vazhdonte të ishte i punësuar në territorin e tij, me kusht që kohëzgjatja e parashikuar e punës së tij të mos kalojë 24 muaj dhe që ai të mos jetë dërguar për të zëvendësuar një person tjetër, periudha e transferimit të të cilil ka përfunduar. Anëtarët e familjes që shoqërojnë personin e punësuar janë subjekt i legjislacionit të shtetit kontraktues të mëparshëm, nëse nuk ushtrojnë aktivitete profesionale.

2. Nëse transferimi i referuar në paragrafin 1 të këtij nenit vazhdon edhe pas 24 muajsh, autoritetet kompetente të të dy shteteve kontraktuese apo agjencitë e caktuara prej tyre mund të bien dakord që punonjësi të mbetet subjekt vetëm i legjislacionit të shtetit të parë kontraktues jo më shumë se 12 muaj të tjerë.

3. Paragrafi 1 i këtij nenit zbatohet kur një person që është dërguar nga punëdhënësi i vet nga territori i një shteti kontraktues në territorin e një vendi të tretë, dërgohet më pas nga ai punëdhënës, nga territori i vendit të tretë në territorin e shtetit tjetër kontraktues.

4. Punonjësi i një shoqërie transporti që ka zyrën e vet të regjistruar në territorin e një prej shteteve kontraktuese dhe transferohet nga punëdhënësi i vet në territorin e shtetit tjetër kontraktues apo që punon atje përkohësisht apo në mënyrë lëvizëse, është subjekt i legjislacionit të shtetit kontraktues në të cilin shoqëria ka zyrën e vet të regjistruar. Megjithatë, nëse shoqëria ka një degë apo përfaqësim të përhershëm në territorin e shtetit tjetër kontraktues, atëherë punonjësi i punësuar atje është subjekt i legjislacionit të shtetit kontraktues ku është krijuar dega apo përfaqësia e përhershme.

Anëtarët e familjes, që shoqërojnë personin e punësuar, do të janë subjekt i legjislacionit të të njëjtit Shtet Kontraktues, si dhe personi i punësuar, nëse nuk ushtrojnë aktivitete profesionale.

Neni 8 Nëpunësi Civil

Nëpunësi civilë dhe personeli i konsideruar si ekivalenë i një shteti kontraktues, të cilët janë dërguar në territorin e shtetit tjetër kontraktues në mënyrë që të ushtrojnë veprimtarinë e tyre atje, si dhe anëtarët e familjeve të tyre, me kusht që ata të mos ushtrojnë vetë ndonjë veprimtar profesionale, do të mbeten subjekt i legjislacionit të shtetit kontraktues i cili i ka dërguar.

Neni 9 Anëtarët e misioneve diplomatike dhe zyrate konsullore

1. Shtetasit e një shteti kontraktues të dërguar nga qeveria e atij shteti kontraktues në territorin e shtetit tjetër kontraktues, si anëtarë të një misioni diplomatik ose një zyre konsullore, do të janë subjekt i legjislacionit të shtetit kontraktues i cili i ka dërguar.

2. Personat lokal të punësuar nga një mision diplomatik ose konsullor të një prej shteteve kontraktuese në territorin e shtetit tjetër kontraktues, do t'u nënshtron legjislacionit të shtetit kontraktues ku ndodhet misioni diplomatik ose zyra konsullore. Ata mund të zgjedhin zbatimin e legjislacionit të shtetit tjetër kontraktues brenda tre muajve pas fillimit të veprimitarisë së tyre ose pas hyrjes në fuqi të kësaj marрëveshjeje.

3. Kur misioni diplomatik apo zyra konsullore e shtetit akreditues punëson persona që, në pajtim me paragrafin 2 të këtij Neni, janë subjekt i legjislacionit të shtetit pritës, misioni apo zyra do të përbushë detyrimet e vendosura për punëdhënësit në bazë të legjislacionit të shtetit kontraktues ku ndodhet misioni diplomatik ose zyra konsullore.

4. Dispozitat e përcaktuara në paragrafët 2 dhe 3 të këtij neni do të zbatohen gjithashtu për analogji të personave të punësuar në shërbimin privat të një personi të caktuar në paragrafin 1 të këtij Neni.

5. Dispozitat e këtij neni gjithashtu zbatohen tek anëtarët e familjes së personave të referuar në paragrafin 1 të këtij neni, vetëm nëse ata ushtrojnë vetë ndonjë veprimtar profesionale.

Neni 10 Përjashtimet

Autoritetet kompetente, sipas një marrëveshjeje të përbashkët, në interes të personave të caktuar të siguruar, ose të kategorive të caktuara të personave të siguruar, mund të parashikojnë përjashtime nga dispozitat e neneve 6 deri në 9 të kësaj Marrëveshjeje, me kusht që personat në fjalë, do të janë subjekt i legjislacionit të një prej shteteve kontraktuese/

PJESA III

Dispozitat e veçanta lidhur me përfitimet

Kapitulli 1

Barrëlindja, aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale

Neni 11

Përfitimet në para për barrëlindjen vetëm për Shqipërinë:

Përfitimet në para jepen nga institucioni kompetent shqiptar vetëm sipas dispozitave ligjore të zbatueshme të legjislacionit shqiptar. Për plotësimin e kushteve ligjore, kur është e nevojshme merren në konsideratë edhe periudhat e sigurimit të realizuara në Republikën e Kosovës.

Neni 12

Marrja parasysh e aksidenteve në punë si dhe sëmundjeve profesionale të cilat kanë ndodhur në të kaluarën

Nëse legjislacioni i një shteti kontraktues siguron se aksidentet në punë apo sëmundjet profesionale, të cilat kanë ndodhur më parë, do të merren parasysh për të vlerësuar shkallën e paaftësisë për punë, aksidentet në punë dhe sëmundjet profesionale, të cilat kanë ndodhur më parë nën legjislacionin e shtetit tjetër kontraktues, do të konsiderohet se ka ndodhur sipas legjislacionit të shtetit të mëparshëm.

Neni 13 Konstatimi i një sëmundjeje profesionale

1. Kur një person ka një sëmundje profesionale, sipas legjislacionit të të dy shteteve kontraktuese, ka ushtruar një aktivitet i cili ka të ngjarë t'a ketë shkaktuar atë sëmundje, përfitimet që personi apo të mbijetuarit e sëmundjes profesionale të cilët mund t'i kërkojnë, duhet të jebet vetëm në përputhje me legjislacionin e shtetit kontraktues në territorin e të cilit ky aktivitet është ndjekur së fundi, duke marrë parasysh faktin nëse personi në fjalë i plotëson kushtet e këtij legjislacioni, konsideruar sipas rastit edhe dispozitat e paragrafit 2 të këtij neni.

2. Nëse sipas legjislacionit të një shteti kontraktues, dhënia e përfitimeve në lidhje me një sëmundje profesionale i nënshtrohet kushtit që sëmundja në fjalë është diagnostikuar për herë të parë në territorin e tij, ky kusht do të konsiderohet i plotësuar edhe nëse sëmundja në fjalë është diagnostikuar për herë të parë në territorin e shtetit tjetër kontraktues.

3. Në qoftë se, sipas legjislacionit të një shteti kontraktues, dhënia e përfitimeve në lidhje me një sëmundje profesionale i nënshtrohet kushtit që aktiviteti i ushtruar gjatë një periudhe të caktuar ka shkaktuar sëmundjen në fjalë, agjencia kompetente e këtij shteti do të marrë parasysh, nëse është e nevojshme, periudhat gjatë të cilave ky aktivitet është ushtruar sipas legjislacionit të shtetit tjetër kontraktues, sikur ai aktivitet të kishte qenë ushtruar sipas legjislacionit të shtetit të parë.

Neni 14 Përkeqësimi i një sëmundjeje profesionale

Në rast të pérkeqësimit të një sëmundjeje profesionale, nëse personi që ka marrë ose merr kompensim për një sëmundje profesionale sipas legjislacionit të njërit prej shteteve kontraktuese, për një sëmundje profesionale të së njëjtës natyrë, kërkon të drejtat përfitime sipas legjislacionit të shtetit tjetër kontraktues, do të zbatohen rregullat e mëposhtme:

(1) Nëse një person nuk ka ushtruar në territorin e shtetit të fundit një aktivitet profesional i cili mund të shkaktojë ose të pérkeqësojë sëmundjen profesionale në fjalë, agjencia kompetente e shtetit të mëparshëm do të jetë e detyruar për të përm bushur shpenzimet e përfitimit sipas legjislacionit që administron, duke marrë parasysh çdo pérkeqësim;

(2) Nëse një person ka ushtruar një aktivitet të tillë profesional në territorin e shtetit të fundit, agjencia kompetente e shtetit të mëparshëm do të jetë i detyruar të përm bushë shpenzimet e përfitimeve sipas legjislacionit që administron, pa marrë parasysh pérkeqësimin e sëmundjes. Agjencia kompetente e shtetit të dytë i jep një ndihmë financiare personit në fjalë, shuma e së cilës përcaktohet nga legjislacioni i këtij shteti dhe do të jetë e barabartë me diferençën midis shumës së përfitimit pas pérkeqësimit të sëmundjes dhe shumës përkatëse të përfitimit para pérkeqësimit të sëmundjes profesionale.

Kapitulli 2 Pensioni i pleqërisë, invaliditetit dhe familjar

Pjesa 1

Dispozitat e veçanta lidhur me përfitimet në Shqipëri

Neni 15 Bashkimi i periudhave të sigurimit

1. Pavarësisht nga dispozitat e paragrafit 2, për përfitim pleqërie, familjar apo invaliditeti, periudhat e sigurimit dhe periudhat ekuivalente të plotësuara sipas legjislacionit të Kosovës do të bashkohen kur

është e nevojshme me periudhat e sigurimit të plotësuara sipas legjisacionit të Shqipërisë, me kusht që ato të mos mbivendosen.

Kur periudhat e sigurimit të realizuara në të dy shtetet mbivendosen, Shqipëria do të marrë parasysh vetëm periudhat e sigurimit të realizuara në territorin e saj.

2.Nëse legjislacioni shqiptar e lidh dhënien e përfitimit të pleqërisë, familjar ose invaliditetit, me kushtin që periudhat e sigurimit të plotësohen në një profesion të caktuar, do të bashkohen për dhënien e së drejtës të këtyre përfitimeve vetëm periudhat e sigurimit të plotësuara apo të njohura si ekivalente në të njëjtin profesion në Kosovë.

3.Nëse, pavarësisht zbatimit të paragrafit 1 të këtij neni, një person nuk përbush kriteret për të marrë një përfitim, do të bashkohen periudhat e sigurimit të plotësuara sipas legjislacionit të një shteti të tretë me të cilin njëri nga Shtetet Kontraktuese ka marrëveshje për sigurimet shoqërore, që mundësojnë bashkimin e periudhave të sigurimit.

Neni 16

Llogaritja e përfitimeve të pleqërisë, invaliditetit dhe pensionit familjar

Nëse sipas legjislacionit shqiptar, e drejta për përfitim lind vetëm përmes bashkimit të periudhave të sigurimit sipas nenit 15 të kësaj Marrëveshjeje, atëherë ky përfitim llogaritet duke marrë për bazë periudhat e sigurimit të realizuara sipas këtij legjislacioni.

Neni 17

Rishikimet e mundshëm të përfitimeve

Nëse, për shkak të rritjes së kostos së jetesës, lëvizjes së niveleve të pagave apo kushteve të tjera të përshtatjes, përfitimet e pleqërisë, familjare ose invaliditetit të njërit prej shteteve kontraktuese, ndryshojnë me një përqindje apo shumë të caktuar, nuk është e nevojshme të procedohet me një llogaritje të re të përfitimeve të pleqërisë, familjare apo invaliditetit të shtetit tjetër kontraktues.

Pjesa 2

Dispozitat e veçanta lidhur me përfitimet në Republikën e Kosovës

Neni 18

Bashkimi i periudhave të sigurimit

1. Nëse personi nuk ka të drejtë në një pension kontributpagues të moshës dhe pension familjar, në bazë të periudhave të sigurimit sipas ligjeve kosovare, e drejta në përfitimet në fjalë përcaktohet me grumbullimin e këtyre periudhave të realizuara konform legjislacionit shqiptar me kusht që ato të mos mbivendosen.

2. Nëse legislacioni kosovar lidhë dhënien e përfitimit të pensionit kontributpagues të moshës dhe pensionit familjar me kushtin që periudhat e sigurimit të plotësohen në një profesion të caktuar, do të bashkohen për dhënien e së drejtës të këtyre përfitimeve vetëm periudhat e sigurimit të plotësuara apo të njohura si ekivalente në të njëtin profesion në Shqipëri.

3. Nëse, pavarësisht zbatimit të paragrafit 1 të këtij neni, një person nuk përmblidhet kriteret për të marrë një përfitim, do të bashkohen periudhat e sigurimit të plotësuara sipas legjislacionit të një shteti të tretë me të cilin njëri nga shtetet kontraktuese ka marrëveshje për sigurimet shoqërore, që mundësojnë bashkimin e periudhave të sigurimit.

Neni 19

Llogaritja e pensioneve kontributpaguese të moshës, pensioneve familjare pa bashkim të periudhave të sigurimit

Nëse personi i plotëson kushtet për realizimin e të drejtës në përfitime sipas legjislacionit të Republikës së Kosovës, agjencia kompetente e Kosovës, i bën llogaritjet vetëm në bazë të periudhave të sigurimit të realizuara konform legjislacionit të Kosovës.

Neni 20

Llogaritja e pensioneve kontributpaguese të moshës dhe pensioneve familjare me bashkim të periudhave të sigurimit

Nëse e drejta për përfitim lind vetëm përmes bashkimit të periudhave të sigurimit sipas nenit 18 të kësaj Marrëveshjeje, atëherë ky përfitim llogaritet duke marrë për bazë periudhat e sigurimit të realizuara sipas legjislacionit të Kosovës.

Pjesa 3

Dispozitat e përbashkëta të përfitimeve

Neni 21

Periudhat e sigurimit më pak se 12 muaj

Nëse periudha e sigurimit total për llogaritjen e përfitimit në përpunje me legjislacionin e një shteti kontraktues, nuk i kalon 12 muaj, përfitimi nuk do të jepet, me përashtim të rasteve, kur në përpunje me legjislacionin, ekziston një e drejtë për përfitim e bazuar ekskluzivisht në këtë periudhë sigurimi.

PJESA IV

Dispozitat e ndryshme

Neni 22 Përgjegjësitë e autoritetet kompetente

Autoritetet kompetente:

- (1) do të përcaktojnë me anë të një marrëveshjeje administrative, masat e nevojshme për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje dhe caktojnë zyrat ndërlidhëse si dhe agjencitë kompetente;
- (2) do të përcaktojnë procedurat për ndihmën e ndërsjellë administrative dhe mënyrat e pagesës së shpenzimeve të nevojshme për lidhjen e kësaj marrëveshjeje;
- (3) do të komunikojnë drejtpërdrejt në mënyrë reciproke çdo informacion tjetër lidhur me masat e marra për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje;
- (4) do të komunikojnë drejtpërdrejt, sa më shpejt të jetë e mundur, të gjitha ndryshimet në legjislacionin e tyre në masën që këto ndryshime të ndikojnë në zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.

Neni 23 Bashkëpunimi Administrativ

1. Për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, autoritetet kompetente, agjencitë ndërlidhëse, si dhe agjencitë kompetente të të dy shteteve kontraktuese, do t'i japid njëri-tjetrit një ndihmë reciproke, sikurse do vepronin për zbatimin e legjislacionit të tyre. Kjo ndihmë është falas për aq kohë sa autoritetet kompetente nuk kanë rënë dakord ndryshe. Megjithatë, autoritetet kompetente mund të bien dakord për rimbursimin e disa shpenzimeve.
2. Nëse legjislacioni i njërit shtet kontraktues parashikon përjashtimin ose zbritjen nga tatimet, vullat apostile ose tarifa për kërkesa apo dokumente, të cilat sipas këtij legjislacioni duhet paraqitur, atëherë ky përjashtim ose zbritje vlen edhe për kërkesa dhe dokumente, të cilat paraqiten ose kërkohen nga autoriteti ose agjencia kompetente e shtetit tjetër kontraktues për zbatimin e kësaj marrëveshjeje.
3. Të gjitha aktet dhe dokumentet të lëshuara në zbatim te kësaj Marrëveshjeje, përjashtohen nga legalizimi nga ana e autoritetet diplomatike dhe konsullore.
4. Për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, autoritetet kompetente, zyrat ndërlidhëse si dhe agjencitë kompetente të shteteve kontraktuese mund të komunikojnë drejtpërdrejt me njëri-tjetrin, si dhe me çdo person, pavarësisht nga vendbanimi i atij personi. Korrespondenca mund të kryhet në njérën nga gjuhët zyrtare të shteteve kontraktuese.
5. Ekzaminimet mjekësore të personave që banojnë në territorin e shtetit tjetër kontraktues, kryhen nga institucioni i vendit të banimit me kërkesë dhe shpenzimet e agjencisë kompetente të shtetit

kërkues. Kostot e ekzaminimeve mjekësore nuk kompensohen nëse ekzaminimet kryhen në interesin e institucioneve të të dyja shteteve kontraktuese.

Neni 24 **Shkëmbimi dhe mbrojtja e të dhënave personale**

1. Me qëllim zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, agjencitë e të dy shteteve kontraktuese, shkëmbejnë të dhënat e personale, duke përfshirë edhe të dhënat në lidhje me të ardhurat financiare të personave që agjencisë së shtetit kontraktues i nevojiten për zbatimin e legjislacionit të sigurimeve shoqërore.
2. Në komunikimin e këtyre të dhënave personale, agjencia e një shteti kontraktues duhet të respektojë legjislacionin për mbrojtjen e të dhënave personale të shtetasve të tij.
3. Mbajtja, përpunimi dhe shpërndarja e të dhënave personale nga agjencia e shtetit kontraktues, në të cilin këto të dhëna janë komunikuar, i nënshtron legjislacionit për mbrojtjen e të dhënave personale të këtij shteti kontraktues.
4. Të dhënat e përmendura në këtë Nen, përdoren vetëm për zbatimin e legjislacionit në lidhje me sigurimin shoqëror.

Neni 25 **Kërkesat, apelimet dhe afatet**

1. Kërkesat, deklarimet dhe apelimet, të cilat për zbatimin e legjislacionit të njërit shtet kontraktues duhen dorëzuar brenda një afati të caktuar pranë agjencisë kompetente të këtij shteti kontraktues, vlejnë si të dorëzuara brenda afatit, edhe kur dorëzohen pranë agjencisë kompetente të shtetit tjeter kontraktues brenda të të njëjtit afat.
2. Agjencia kompetente, e cila pranon kërkesa, deklarime apo apelime, ia transmeton ato menjëherë agjencisë kompetente të shtetit tjeter kontraktues, duke përmendur datën e marrjes së dokumentit të shkruar.
3. Kërkesa e paraqitur për përfitimin në agjencinë kompetente të një shteti kontraktues, konsiderohet njejtë si të jetë dorëzuar në agjencinë kompetente të shtetit tjeter kontraktues për përfitimet përkatëse.
4. Një kërkesë ose dokument nuk duhet të refuzohet me arsyetimin se ajo është shkruar në një gjuhë zyrtare të shtetit tjeter kontraktues.

Neni 26

Pagesa e përfitimeve

1. Përfitimet në para që rrjedhin nga zbatimi i kësaj Marrëveshjeje mund të paguhen në valutën e shtetit kontraktues ose në një valutë tjeter të përcaktuar nga ky shtet kontraktues. Kursi i këmbimit valutor do të jetë kursi zyrtar i datës së kryerjes së pagesës.

3. Legjislacioni i një shteti kontraktues nuk mund të ndërhyjë në kontrolllet e valutës me transferimin e lirë të fondeve që rezultojnë nga zbatimi i kësaj Marrëveshjeje.

Neni 27

Njohja e vendimeve dhe dokumenteve ekzekutive

Vendimet e agjencive kompetente të njërit shtet kontraktues i dërgohen personave të cilët kanë vendqëndrim në shtetin tjeter kontraktues. Një kopje e vendimit i dërgohet zyrës ndërlidhëse të shtetit tjeter kontraktues.

Neni 28

Pagesat e tepërtë

Kur agjencia e një shteti kontraktues e ka paguar përfituesin me një shumë që e tejkalon atë që i takon, atëherë kjo tepricë monetare mund të zbritet nga një përfitim i ngajshëm që paguhet sipas legjislacionit të shtetit tjeter kontraktues dhe i kreditohet institucionit të shtetit të parë kontraktues.

Neni 29

Bashkëpunimi në luftën kundër mashtrimit

Përveç zbatimit të parimeve të përgjithshme në lidhje me bashkëpunimin administrativ, autoritetet kompetente të shteteve kontraktuese, do të bien dakord në marrëveshjen administrative për termat dhe kushtet specifike sipas të cilave ata do të bashkëpunojnë, për të luftuar mashtrimin në lidhje me përfitimet.

Neni 30

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

Të gjitha mosmarrëveshet që lindin gjatë zbatimit apo interpretimit të kësaj Marrëveshjeje do të zgjidhen me negociata në mes të autoriteteve kompetente.

PJESA V

Dispozitat kalimtare dhe përfundimtare

Neni 31

Rastet para hyrjes në fuqi të Marrëveshjes

1. Kjo Marrëveshje nuk përbën bazë për pretendime lidhur me pagesat për kohën para hyrjes së saj në fuqi.
2. Periudhat e sigurimit të përm bushura para hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje sipas dispozitave ligjore të shteteve kontraktuese dhe rrëthanat e tjera me rëndësi ligjore do të merren parasysh gjatë zbatimit të saj.
3. Vendimet, të cilat janë marrë para hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, nuk janë në kundërshtim me zbatimin e kësaj marrëveshjeje.
4. Kjo Marrëveshje nuk do të zbatohet tek të drejtat që janë likuiduar nga dhënia e një shume të njëherësme të pagesës ose nga rimbursimi i kontributeve.

Neni 32

Rishikimi, parashkrimi dhe humbja e të drejtës

1. Çdo përfitim që nuk i është paguar apo që është pezulluar për arsyet e shtetësisë së personit në fjalë apo për arsyet e vendqëndrimit të tij në territorin e një shteti kontraktues, përvèç atij në të cilin ndodhet agjencia kompetente për pagesë, me kërkesën e personit të interesuar do të paguhet apo rivendoset që nga hyrja në fuqi e kësaj Marrëveshjeje.
2. E drejta e personave të interesuar, të cilët para hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje kanë marrë pagesën e një përfitimi, mund të rishikohet gjatë aplikimit nga ata persona, në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje. Në asnjë rast ky rishikim nuk do të çojë në zbritjen e së drejtës së parë të personit në fjalë.
3. Nëse kërkesa e referuar në paragrafët 1 ose 2 të këtij nenit bëhet brenda dy viteve nga data e hyrjes në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, çdo e drejtë që rrjedh nga zbatimi i kësaj Marrëveshjeje do të jetë efektive nga data e hyrjes në fuqi dhe legjislacioni i secilit shtet kontraktues në lidhje me humbjen apo parashkrimin e të drejtave nuk do të jetë i zbatueshëm për personin në fjalë.
4. Nëse kërkesa e referuar në paragrin 1 ose 2 të këtij nenit bëhet pas dy viteve nga hyrja në fuqi të kësaj Marrëveshjeje, të drejtat që nuk janë subjekt i humbjes apo që nuk janë parashkuar, do të merren nga data e kërkesës, në rast se nuk do të ketë dispozita legjislative më të favorshme të shtetit kontraktues në fjalë.

Neni 33
Kohëzgjatja, Ndryshimi dhe Anulimi i Marrëveshjes

1. Kjo marrëveshje lidhet për një periudhë të pacaktuar.
2. Kjo marrëveshje mund të ndryshohet apo zgjerohet me kërkesë të shkruar të njërit shtet kontraktues në mirëkuptim të dyanshëm të dy shteteve kontraktuese.
3. Çdo shtet kontraktues, mundet përmes rrugëve diplomatike, në formë të shkruar, të shfuqizojë këtë Marrëveshje duke respektuar afatin dymbëdhjetë muaj para përfundimit të vitit kalendarik.
4. Nëse Marrëveshja shfuqizohet, atëherë dispozitat e saj për të drejtat e fituara deri në atë moment vazhdojnë të jenë të zbatueshme. Të drejtat e fituara për tu ekzekutuar në një periudhë kohore në të ardhmen në bazë të dispozitave të saj do të rregullohen përmes një marrëveshje të posaçme.

Neni 34
Hyrja në fuqi

1. Kjo marrëveshje duhet të ratifikohet nga të dy shtetet kontraktuese konform legjislacioneve të tyre përkatëse.
2. Shtetet kontraktuese njoftojnë njëri-tjetrin në mënyrë diplomatike mbi përbillyjen e procedurave për hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje sipas kushtetutës dhe legjislacionit përkatës.
3. Marrëveshja hyn në fuqi në ditën e parë të muajit të tretë pas marrjes në dorëzim të njoftimit të fundit.
4. Me hyrjen në fuqi të kësaj marrëveshjeje, shfuqizohet marrëveshja “Për vërtetimin e periudhave të sigurimit për realizimin e të drejtës për pension”.

Nënskruar në ELBASAN më 26/11/2021 në dy kopje origjinale, në gjuhën shqipe, të dyja tekstet njëlloj të vlefshëm.

PËR REPUBLIKËN E KOSOVËS

PËR REPUBLIKËN E SHQIPËRISË